

PROGRAM ZA OSNOVNU ŠKOLU (PRIMARY YEARS PROGRAMME (PYP))
ORGANIZACIJE „INTERNATIONAL BACCALAUREATE” (IB)

Obrazovanje u programu IB ima za cilj da kod učenika razvije svest, vidike i posvećenost koji su im neophodni za angažovanje na rešavanju globalnih pitanja. Osnovna škola Internacionalne škole u Beogradu (ISB) nudi program PYP deci starosti između 3 i 12 godina. To je prvi od naša četiri nastavna programa koji se rukovodi filozofijom Organizacije „International Baccalaureate”, a čija je misija da:

“...Odgaji mlade ljude koji će biti istraživačkog duha, posedovati široka znanja i biti brižni prema drugima, tako da oni, zahvaljujući razumevanju i poštovanju koje gaje prema drugim kulturama, jednog dana pomognu da se stvori bolji svet u kome će se živeti u miru. Organizacija „International Baccalaureate” ostvaruje saradnju sa školama, vlastima različitih zemalja i međunarodnim organizacijama u cilju razvoja zahtevnog programa međunarodnog obrazovanja i preciznog sistema ocenjivanja. Ovi programi podstiču učenike širom sveta da aktivno učestvuju u svom obrazovanju, da se obrazuju čitavog svog života i da budu saosećajni ljudi koji će razumeti da drugi, sa svim svojim različitostima, takođe mogu biti u pravu”.

Mi u ISB-u verujemo da učenici u procesu učenja sami grade smisao uz pomoć planiranih, svrsishodnih istraživanja i ispitivanja zasnovanih na određenom konceptu, gde su veštine, znanje i razumevanje deo autentičnih, suvislih konteksta. Učenici tako postaju ljudi koji se usavršavaju čitavog života i u svet stupaju kao odgovorni građani.

Koordinator programa PYP zadužen je da razvija ovaj nastavni program i nadgleda njegovo sprovođenje zajedno sa ostalim članovima pedagoškog tima naše škole. On saraduje sa svim nastavnicima, učestvuje u planiranju na nivou cele škole, kao i u seminarima za stručno usavršavanje koji se odvijaju van škole.

Koordinator takođe roditeljima i učenicima nudi redovne časove ili radionice sa ciljem da se što detaljnije obaveste o ovom nastavnom programu, kao i da se obezbedi podrška školske zajednice prilikom njegovog sprovođenja.

Profil učenika u IB programu

Cilj svih programa IB je da odgaji osobe koje će biti otvorene prema različitim kulturama, svesne da im je humanost i briga o našoj planeti zajednička, a koje će pomoći da se stvori bolji svet i ostvari život u miru.

Učenici u programu IB nastoje da budu:

Istraživači Oni razvijaju svoju urođenu radoznalost. Stiču veštine koje su im potrebne da bi sproveli

ispitivanja i istraživanja i pokazuju samostalnost u procesu sticanja znanja. Uživaju u procesu učenja i ta ljubav prema učenju ostaje prisutna tokom čitavog njihovog života.

Poseduju široka znanja Oni istražuju koncepte, ideje i pitanja od lokalnog ili globalnog značaja. Tako stiču temeljno znanje i duboko razumevanje uravnoteženog i širokog spektra izučavanih disciplina.

Promišljeni Oni pokazuju inicijativu u primeni veština kritičkog i kreativnog razmišljanja da bi mogli da prepoznaju složene probleme i uhvate se u koštac s njima, i donose razumne, moralne odluke.

Komunikativni Oni razumeju i samouvereno i kreativno iskazuju ideje i daju informacije na više jezika i uz pomoć više različitih sredstava komunikacije. Efikasno i rado rade u saradnji sa drugima.

Principijelni U svojim postupcima rukovode se integritetom i iskrenošću, jakim osećajem za pravdu, poštenjem i poštovanjem dostojanstva pojedinaca, grupa ljudi ili zajednica. Preuzimaju odgovornost za sopstvene postupke i posledice koje iz njih proističu.

Širokih pogleda Oni razumeju i cene sopstvenu kulturu i ličnu istoriju, ali su u isto vreme otvoreni i za stanovišta, vrednosti i tradicije drugih pojedinaca i zajednica. Oni su naviknuti na to da pitaju za tuđe mišljenje, da procenjuju spektar različitih tačaka gledišta i voljni su da nauče iz svojih iskustava.

Brižni Oni pokazuju da se saosećaju i da poštuju potrebe i osećanja drugih ljudi. Lično se zalažu za to da budu na usluzi i postupaju tako da ostvare pozitivan doprinos u životima drugih i u svojoj životnoj sredini.

Smeli Oni sa hrabrošću i predumišljajem pristupaju nepoznatim i neizvesnim situacijama, poseduju duh samostalnosti u istraživanju novih uloga, ideja i strategija. Hrabro i elokventno brane svoja uverenja.

Uravnoteženi Oni shvataju značaj intelektualne, fizičke i emotivne uravnoteženosti u ostvarivanju svoje lične dobrobiti i dobrobiti drugih.

Skloni preispitivanju Oni pažljivo preispituju sopstveni proces učenja i iskustvo. U stanju su da procene i shvate sopstvene prednosti i ograničenja i na taj način potpomažu svoj proces sticanja znanja i lični razvoj.

Šta je program PYP?

PYP je program usredsređen na razvoj deteta kao celovite individue i istraživača, kako u učionici, tako i u spoljnom svetu. To je okvir koji se rukovodi interdisciplinarnim temama od globalnog značaja, izučavanih uz pomoć znanja i veština koje proističu iz šest disciplina i interdisciplinarnih veština.

Program PYP se bavi:

- akademskom, društvenom i emotivnom dobrobiti učenika
- podsticanjem učenika da razviju samostalnost i preuzmu odgovornost za sopstveno sticanje znanja

- podržavanjem napora učenika da razumeju svet oko sebe i nauče kako da u njemu dobro funkcionišu
- pružanjem podrške učenicima prilikom uspostavljanja sopstvenog sistema vrednosti kao osnove na kojoj će se razvijati i negovati njihova otvorenost prema drugim kulturama

Program PYP nastoji da uspostavi ravnotežu između sticanja znanja i veština, shvatanja koncepata, zauzimanja pozitivnih stavova i preduzimanja odgovornih koraka. Zbog svega toga pisani nastavni program naglašava pet osnovnih elemenata prikazanih u sledećoj tabeli:

Osnovni elementi pisanog nastavnog programa	
Znanje	Značajan, relevantan sadržaj koji želimo da učenici istražuju i saznaju, uzimajući u obzir njihovo prethodno iskustvo i nivo razumevanja.
Koncepti	Snažne ideje koje su od značaja za izučavane discipline, ali koje takođe izlaze i izvan njih. Učenici moraju istražiti ove ideje iznova i iznova kako bi bili u stanju da steknu koherentno, temeljno znanje.
Veštine	Sposobnosti koje su učenicima potrebne da bi uspeali u uslovima i izazovima koje nameće svet koji se svakodnevno menja, a koje mogu biti vezane uz određene discipline ili biti interdisciplinarne prirode.
Stavovi	Stanovišta koja predstavljaju izraz osnovnih vrednosti, uverenja i mišljenja o procesu učenja, sredini i ljudima.
Delovanje	Praktični prikaz učenja na dubljem nivou uz pomoć odgovornog ponašanja i odgovornih akcija; manifestacija ostalih osnovnih elemenata u praksi.

Znanje

Znanje u programu PYP je sistematizovano u okviru šest interdisciplinarnih tema. One su pažljivo odabrane po svom značaju za sve učenike koji potiču iz raznih kultura. One nude mnogo mogućnosti za razvoj veština, znanja i razumevanja u okviru šest disciplina: umetnost, jezik, matematika, društvene nauke, prirodne nauke i lično, društveno i fizičko vaspitanje. Svaka nastavna jedinica je osmišljena sa ciljem da rasvetli datu temu kroz prizmu različitih disciplina, povezujući ih radi sticanja šireg znanja.

Interdisciplinarnе teme programa PYP
Ko smo mi
Istraživanje suštine našeg bića, naših uverenja i vrednosti, našeg ličnog, fizičkog, mentalnog, društvenog i duhovnog zdravlja, ljudskih odnosa – uključujući porodicu, prijatelje, zajednice i kulture, naših prava i obaveza i toga šta to znači biti čovek.

Gde se nalazimo u vremenu i prostoru
Istraživanje naše orijentacije u prostoru i vremenu, naših ličnih istorija, gde nam je dom i kuda putujemo, naših otkrića, istraživanja i migracija stanovništva, naših odnosa i povezanosti između pojedinaca i civilizacija, iz lokalne i globalne perspektive.
Kako se izražavamo
Istraživanje načina na koji otkrivamo i izražavamo svoje ideje, osećanja, prirodu, kulturu, uverenja i vrednosti; načini na koje preispitujemo i iskazujemo svoju kreativnost i uživamo u njoj; naše vrednovanje estetike.
Kako funkcioniše svet
Istraživanje sveta prirode i njegovih zakona, interakcija između sveta prirode (fizičkog i biološkog) i ljudskog društva, kako ljudi upotrebljavaju svoje shvatanje naučnih principa, uticaja napretka u nauci i tehnologiji na društvo i životnu sredinu.
Kako se organizujemo
Istraživanje povezanosti sistema i zajednica koje je stvorio čovek, strukture i funkcionisanja organizacija, društvenog donošenja odluka, ekonomskih aktivnosti i njihovog uticaja na ljude i životnu sredinu.
Planeta pripada svima nama
Istraživanje prava i obaveza u borbi za podelu ograničenih resursa sa drugim ljudima i drugim živim bićima; zajednice i odnosi u okviru i među njima; jednaki uslovi za sve; mir i rešavanje sukoba.

Koncepti

Ključni princip filozofije programa PYP jeste da strukturirani model istraživanja predstavlja moćno sredstvo sticanja znanja koje unapređuje shvatanje i razumevanje i učenicima predstavlja izazov da se angažuju i daju sopstvene konstruktivne ideje. Zbog toga se PYP zalaže za nastavni program zasnovan na konceptima kao osloncu istraživanja.

U cilju produbljivanja svakog istraživanja, u okviru ovog interdisciplinarnog programa izvedeno je osam ključnih konceptata. Koncepti i pitanja kojima se oni rukovode su:

Forma	Kakvo je nešto?
Funkcija	Kako ono radi?
Uzrok	Zašto je ono takvo kakvo je?
Promena	Kako se ono menja?
Veza	Kako je ono povezano sa drugim stvarima?
Stanovište	Koje su tačke gledišta?
Odgovornost	U čemu se sastoji naša odgovornost?
Preispitivanje	Kako mi nešto znamo?

Kada se posmatraju kao niz uopštenih, otvorenih pitanja, koncepti predstavljaju sredstvo kojim se lako rukovodi u obavljanju istraživanja, a koje istovremeno nudi strukturu koja omogućava da se istraživanje produbi i potkrepi.

Veštine

Tokom procesa učenja u okviru ovog nastavnog programa, đaci stiču i primenjuju niz interdisciplinarnih veština. Te veštine su od dragocenog značaja ne samo za rad u okviru nastavnih jedinica, već i za sve ostale procese učenja koji se odvijaju u učionici, ali i u životu izvan škole.

Ove veštine su navedene u okviru pet sledećih kategorija:

Veština razmišljanja: sticanje znanja, razumevanje, primena, analiza, sinteza, procena, dijalektička misao i metakognicija.

Socijalne/društvene veštine: prihvatanje odgovornosti, poštovanje prema drugima, saradnja, rešavanje sukoba, grupno donošenje odluka i preuzimanje raznih uloga u okviru grupe.

Veština komunikacije: slušanje, govor, čitanje, pisanje, pregled, prezentovanje i neverbalna komunikacija.

Istraživačke veštine: formulisanje pitanja, posmatranje, planiranje, prikupljanje podataka, evidentiranje podataka, sistematizovanje podataka, tumačenje podataka, predstavljanje rezultata istraživanja.

Veštine upravljanja sobom: Krupna motorika, sitna motorika, prostorna orijentacija, organizacija, planiranje vremena, bezbednost, zdrav život, norme ponašanja i životni izbori na osnovu dobre obaveštenosti.

Stavovi

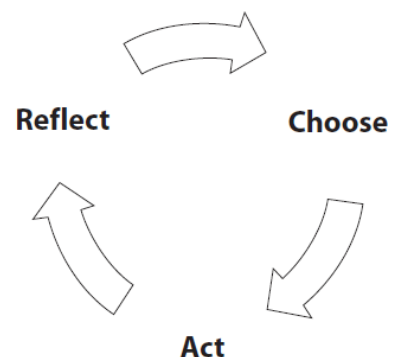
PYP uviđa značaj koncepata, znanja i veština, ali veruje i da oni sami po sebi ne grade osobu otvorenu prema drugim kulturama. Od suštinskog je značaja takođe da se usredsredimo na razvoj ličnih stavova u odnosu na ljude, okolinu i sticanje znanja. Ti stavovi omogućavaju dobrobit same individue, ali i grupe. Donošenjem odluke da ove stavove uvrstimo u ključne elemente programa, obavezali smo se da sprovodimo vrednosno orijentisani program.

- Zahvalnost
- Posvećenost
- Samopouzdanje
- Saradnja
- Kreativnost
- Radoznalost
- Saosećanje
- Entuzijazam
- Samostalnost
- Integritet
- Poštovanje
- Tolerancija
- Biti zahvalan za čudo života i lepotu sveta i ljudi u njemu
- Biti posvećen svom procesu učenja, biti uporan, odgovoran i samodisciplinovan
- Osećati samopouzdanje u sposobnost da se nešto nauči, imati hrabrosti da se rizikuje, primenjivati ono što se naučilo i shodno tome donositi odluke
- Sarađivati, predvoditi ili slediti shodno tome šta situacija zahteva
- Biti kreativan i maštovit u razmišljanju i pristupu problemima i dilemama
- Biti radoznao kada je u pitanju priroda učenja i svet oko nas, njegovi stanovnici i kulture
- Zamišljati sebe u tuđoj koži kako bi se steklo razumevanje za tuđe rezonovanje i osećanja, kako bismo bili otvorenog uma i promišljeni u odnosu na stanovišta drugih ljudi
- Uživati u sticanju znanja i spremno ulagati napore u taj proces
- Razmišljati i delovati samostalno, donositi sopstvene sudove na osnovu razumnih principa i biti sposoban za odbranu sopstvenih procena
- Biti iskren i ispoljavati pažljivo promišljen osećaj za pravdu
- Poštovati sebe, druge i svet oko nas
- Biti pun razumevanja za različitosti u svetu i reagovati na potrebe drugih

Delovanje

Pored navedenih koncepata i stavova, znanja usvojenog kroz nastavni program i interdisciplinarnih veština, delovanje je još jedan ključni element školovanja u međunarodnom sistemu obrazovanja. ISB pruža priliku svojim učenicima i ohrabruje ih da sami izaberu vid delovanja koje je u skladu sa onim što su naučili, kao i da to delovanje kasnije preispitaju kako bi dali doprinos svetu oko sebe.

Ova komponenta programa PYP podrazumeva službu u najširem smislu reči: biti u službi ili od koristi drugim učenicima, nastavnom osoblju i svojoj zajednici. Takva vrsta službe omogućava đacima da se razvijaju i na društvenom i na ličnom planu, da razvijaju veštine kao što je saradnja, rešavanje problema ili sukoba, i kreativno i kritičko mišljenje. Šta više, sve su to načini na koje učenici dokazuju svoje zalaganje za one stavove koje njihovi nastavnici i nastoje da prodube u okviru nastave u sklopu programa PYP.

Istraživanje

Istraživanje, kao glavni pedagoški pristup u nastavnom programu PYP, učenicima omogućava da budu aktivno angažovani u svom procesu učenja i da preuzmu odgovornost za njega. Istraživanje omogućava da se proces razumevanja svakog učenika razvija na način koji odgovara samom učeniku prateći njegov lični tempo.

Istraživanje koje je pokrenuo učenik ili nastavnik, a koje učenika pomera sa sadašnjeg stepena razumevanja na novi stepen dubljeg razumevanja, može da podrazumeva:

-
- Istraživanje, radoznalost, postavljanje pitanja
 - Eksperimentisanje i poigravanje sa raznim mogućnostima
 - Povezivanje prethodno stečenog znanja i aktuelnog gradiva
 - Pravljenje projekcija i svrsishodno delovanje kako bismo videli šta će se dogoditi
 - Prikupljanje podataka i sačinjavanje izveštaja o tome šta smo iz njih zaključili
 - Produblivanje razumevanja putem primene koncepta
 - Postavljanje i provera teorije
 - Istraživanje i traženje informacija
 - Zauzimanje stava i njegova odbrana
 - Rešavanje problema na više različitih načina
-

Ocenjivanje

Sticanje znanja se unapređuje planiranjem, nastavnim procesom i procesom učenja prilagođenim potrebama pojedinaca ili grupe. Ocenjivanje prethodnog znanja i iskustva učenika, kao i nadgledanje njihovih uspeha na putu znanja omogućava nastavnicima da planiraju i u skladu s tim usavršavaju svoju nastavnu tehniku. Ocenjuje se napredak u sticanju znanja, kao i stečeno znanje. Ocena napretka u sticanju znanja pruža informacije koje se koriste za planiranje sledeće etape u procesu učenja, i sastavni je deo sticanja znanja. Ocena stečenog znanja daje nastavnicima i učenicima jasan uvid u stepen razumevanja gradiva na vrhuncu procesa učenja, pružajući im priliku da prikažu ono što su naučili.

Ocenjivanje u učionici se odnosi na sledeće:

-
- Reprezentativni primeri i učnički radovi će poslužiti da nam daju informacije
 - Prikupljanje dokaza o razumevanju i razmišljanju
 - Dokumentovanje procesa učenja celih grupa i pojedinačnih učenika
 - Angažovanje učenika u prispitivanju procesa učenja
 - Učenici ocenjuju sopstvene i tuđe radove
 - Osmišljavanje jasnih rubrika i drugih sredstava
 - Identifikovanje uzornog rada
 - Vođenje evidencije o rezultatima zadatih projekata ili kontrolnih zadataka
-